

PRAVILNIK

O MINIMALNIM TEHNIČKIM USLOVIMA ZA UREĐENJE, OBELEŽAVANJE I ODRŽAVANJE SKIJALIŠTA

("Sl. glasnik RS", br. 46/2011)

I UVODNA ODREDBA

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se minimalni tehnički uslovi za uređenje, obeležavanje i održavanje skijališta.

II MINIMALNI TEHNIČKI USLOVI ZA UREĐENJE SKIJALIŠTA

Član 2

Skijalište se uređuje kao prostorna tehničko-tehnološka celina koja sadrži:

- 1) polaznu i izlaznu stanicu i trasu žičare i ski-lifta, trasu ski-staze, ski-poligona i ski-rute;
- 2) uređaje, opremu i akumulaciju za osnežavanje skijaških staza;
- 3) infrastrukturnu mrežu neposredno uz skijalište;
- 4) servisne objekte skijališta;
- 5) pristupni put do skijališta;
- 6) parking čija veličina odgovara kapacitetu skijališta koji se umanjuje za broj smeštajnih kapaciteta objekata u neposrednoj blizini ulaza u skijalište (do 500 m);
- 7) garderobu koja odgovara kapacitetu skijališta koji ne uključuje skijaše u smeštajnim objektima u neposrednoj blizini ulaza u skijalište;
- 8) sanitarne prostorije;
- 9) prijemne prostorije (informacioni centar, blagajna i dr.);
- 10) prostorije za službu spasavanja i pružanja hitne medicinske pomoći;

- 11) prostor za pružanje ugostiteljskih (turističkih) usluga;
- 12) prostor za formiranje reda prilikom ulaska skijaša na žičaru ili za pristup ski-liftu;
- 13) prostor za neskijaše;
- 14) prostor za zaštitu skijaša i drugih korisnika skijališta od nevremena.

Objekti iz stava 1. ovog člana se uređuju posebno za ski-zone ako su ski-zone međusobno odvojene na skijalištu ili samo za ski-stazu ako je ski-staza odvojena od drugih ski-staza na skijalištu.

Pod pristupnim putem iz stava 1. ovog člana smatra se put kojim se obezbeđuje pristup od javnog puta do objekata skijališta.

Član 3

Parking se uređuje tako da je obezbeđeno parkiranje vozila u odnosu 2,5 skijaša po jednom parkirališnom mestu i površine do 25 m² po jednom vozilu.

Parking iz stava 1. ovog člana smatra se sastavnim delom skijališta ako je udaljen od 500 m od polazne stanice žičare ili ski-lifta i ako se polazna stanica žičare ili ski-lifta i parking nalaze na istoj nadmorskoj visini.

Ako se parking nalazi na nadmorskoj visini koja se razlikuje od nadmorske visine polazne žičare ili ski-lifta, parking se smatra sastavnim delom skijališta ako je njegova udaljenost manja od 500 m od skijališta i to tako što se udaljenost smanjuje za 10 m na jedan metar nadmorske visine.

Član 4

Sanitarne prostorije se postavljaju na ulazima u skijalište i sadrže umivaonike i toalet sa odvojenim kabinama za muškarce i žene.

Član 5

Prostor za formiranje reda prilikom ulaska skijaša na žičaru ili za pristup ski-liftu uređuje se u skladu sa jednovremenim radnim kapacitetom žičare ili ski-lifta, tako što se mora obezbediti 1,5 m² prostora po jednom skijašu, odnosno korisniku žičare ili ski-lifta.

Član 6

Prostorije za zaštitu skijaša i drugih korisnika skijališta od nevremena moraju da budu postavljene u okviru skijališta, u blizini parkinga koji su udaljeni od smeštajnih objekata do 5 km i na izlaznoj stanici žičare na najvećoj nadmorskoj visini u okviru skijališta.

Pod prostorijama iz stava 1. ovog člana smatraju se svi objekti koji služe za obavljanje delatnosti na skijalištu ili služe za zaštitu planinara ili za druge delatnosti u okviru planine.

Član 7

Skijalište može da sadrži jednu ili više ski-zona.

Ski-zona iz stava 1. ovog člana mora da ima:

- 1) jednu ili više ski-staza koje se završavaju na polaznoj stanici žičare ili ski-lifta, odnosno ski-staze čije se polazne tačke nalaze na udaljenosti manjoj od 1000 m;
- 2) polaznu i izlaznu stanicu i trasu žičare i ski-lifta koji opslužuje ski-stazu;
- 3) vezni ski-put;
- 4) prostor za okupljanje skijaša, odnosno za formiranje reda za korišćenje žičare i ski-lifta;
- 5) servisni objekat koji je namenjen za obavljanje servisa u okviru ski - zone;
- 6) objekat za obavljanje delatnosti na prostoru ski - zone.

Sastavni deo ski-zone može da bude ski-staza koja se zbog konfiguracije terena sa ostalim ski-stazama povezuje žičarom, ski-liftom ili veznim putem na vrhovima predela, odnosno u predelu izlazne stanice žičare i ski-lifta ski-zone.

Sastavni deo skijališta mogu da budu ski - zone koja su povezana ski-stazom, ski-putem, ski-rutom ili javnim putem dužine do 10 km.

Član 8

Ski-staza mora da ima gornji (snežni) i donji (zemljišni) trup ski-staze, odnosno površine namenjene za skijanje, stazne građevinske objekte i instalacije, postavljene markacije i znake, ugrađenu opremu ski-staze, zaštitni pojas sa obe strane ski-staze širine najviše pet metara i vazdušni prostor iznad staze u visini od sedam metara.

Površina ski-staze mora da bude pokrivena travom i poravnata, bez valova, osim površina koje su posebno uređene radi usporavanja i sigurnog zaustavljanja skijaša.

Član 9

Ski-poligon mora da prati žičara, ski-lift ili ski-traka kada je to uobičajeno za određenu vrstu sporta koji se na njemu upražnjava.

Staze za motorne sanke moraju se:

- 1) obezbediti od lavina i iznenadnog obrušavanja kamenja i snega;
- 2) obeležiti znacima skijaške signalizacije.

Član 10

Uzdužni pad lake staze ne može biti veći od 20%, sa izuzetkom kratkih deonica kada može biti za 5% veći od prosečnog uzdužnog pada.

Uzdužni pad srednje teške staze ne može biti veći od 40%, sa izuzetkom kratkih deonica kada može biti za 5% veći od prosečnog uzdužnog pada.

Uzdužni pad teške staze ne može biti veći od 55%, sa izuzetkom kratkih deonica kada može biti za 5% veći od prosečnog uzdužnog pada.

Uzdužni pad ekstremno teške staze može biti veći od 55%.

Poprečni pad ski-staze ne mora da bude isti po celoj širini skijaške staze, a ne može biti veći od 20%, sa izuzetkom kratkih deonica kada može biti do 25%.

Na stazama namenjenim podučavanju skijanja visinska razlika može da bude do 300 metara.

Ski-putevi mogu da imaju nagib do 12%, sa izuzetkom kraćih deonica koje mogu da imaju maksimalni nagib do 18%.

Ski-putevi moraju da budu široki najmanje pet metara.

Na strmijim delovima ski-puta moraju da se urede ispusti za kočenje.

Ski-staza namenjena ski-trčanju mora da ima najmanju širinu 2,5 m.

Član 11

Dužina ski-staze ne mora biti ograničena.

Širina ski-staze mora biti najmanje 30 m, osim kratkih deonica do 100 m čiji ukupan zbir ne može biti veći od 30% ukupne dužine staze.

Prosečna širina ski-staze za podučavanje skijanja i staze sa ski-liftom u sastavu ski-staze mora da bude najmanje 40 m.

Član 12

Ski-staza mora da ima zaustavnu površinu čiji uzdužni pad nije veći od 20% i kraći od 30 m, sa izuzetkom zaustavnih površina koje prosečno imaju 10% uzdužnog pada u suprotnom smeru (uspon) koje mogu biti najmanje dužine od 20 m.

Na krivinama na ski-stazi mora da se obezbedi preglednost na udaljenosti do koje je moguće sigurno zaustavljanje u skladu sa težinom ski-staze.

Član 13

Uređenje trase ski-staze obuhvata:

- 1) otvaranje staze u neprohodnim delovima (šume, strmine itd.), u skladu sa prirodnim odlikama terena i sa ekološkim zahtevima;
- 2) eliminisanje opasnih delova i uskih grla na ski-stazi;
- 3) protiverozivno uređenje.

Minimalna preglednost za lake staze mora da iznosi najmanje 40 m.

Član 14

Propusna moć ski-staze, odnosno maksimalni kapacitet skijaša koji mogu da skijaju na ski-stazi mora da odgovara radnom kapacitetu žičara i ski-liftova koji opslužuju ski-staze.

Ako je kapacitet ski-staze manji od kapaciteta žičara i ski-liftova koji opslužuju ski-staze, radni kapacitet žičara i ski-liftova koji opslužuju ski-staze mora da se ograniči do visine kapaciteta, odnosno propusne moći ski-staze.

Proračun kapaciteta ski-staze odnosno prihvatljivog broja skijaša na ski- stazi vrši se prema stepenu težine i površini ski-staze.

Kapacitet lake staze određuje se množenjem broja 30 i površine ski-staze izražene u hektarima.

Kapacitet srednje teške staze određuje se množenjem broja 25 i površine ski-staze izražene u hektarima.

Kapacitet teške staze određuje se množenjem broja 20 i površine ski-staze izražene u hektarima.

Kapacitet ekstremno teške staze određuje se množenjem broja 15 i površine ski-staze izražene u hektarima.

Zbir kapaciteta svih staza na jednoj ski-zoni predstavlja kapacitet ski-zone, a zbir kapaciteta svih ski-staza na jednom skijalištu predstavlja kapacitet skijališta.

Član 15

Minimalna potrebna debljina snega na ski-stazi (gornji trup staze) mora da bude 10 cm utabanog i prirodno vlažnog snega, a nad izbočinama i rastinju 20 cm snega.

Minimalna potrebna debljina snega na ski-stazi (gornji trup staze) koja je trasirana na neravnoj kamenoj podlozi mora da bude 50 cm utabanog snega nad izbočinama.

Minimalna potrebna debljina snega na ski-ruti mora da bude 20 cm.

Član 16

Opasna mesta na ski-stazi moraju da se obezbede ogradama za usmerenje skijaša, zaštitnim ogradama, oblogama protiv udaraca i sličnim sredstvima zaštite.

Sredstva iz stava 1. ovog člana moraju da budu najmanje 110 cm visine, računajući od površine utabanog snega.

Član 17

Ski-staza mora da bude pripremljena tako da nema opasne neravnine, kamene i druge prepreke i slična opasna mesta.

Na ski-stazi, na ivici ski-staze i u neposrednom graničnom području ski-staze, moraju da se otklone sve pokretne prepreke koje skijaš pri potrebnoj pažnji ne može lako da uoči, a nepokretne prepreke (zidovi, telefonski stubovi, jarboli ski liftova, prelazi, tesnaci i dr.) se označavaju, a po potrebi posebno obezbeđuju (stavljanjem obloga, zapreke i dr.).

Član 18

Na ski-ruti moraju da se otklone pokretne prepreke i mora da se signalizira na nepokretne prepreke (žice, sajle, i dr.) koje se nalaze u neposrednoj blizini markacija ski-rute, između tla i gornje površine snega, a koje skijaš ne može ili ne može blagovremeno da primeti i na koje ne može da računa.

Član 19

Suženja na ski-stazi (mostovi, podvožnjaci, useci, proseci, propusti i dr.) moraju da se obeleže odgovarajućim znakom i precizno markiraju.

Ivice staze mogu se obeležiti pre i u suženju, a u posebno rizičnim situacijama mora se izvršiti dodatno obezbeđenje nepreglednih suženja stvaranjem zapreka ili preduzimanjem drugih potrebnih mera.

Član 20

Postojeće ukrštanje markirane ski-staze i javnog puta mora da se označi i posebno obezbedi izgradnjom zapreke pre javnog puta.

Zapreka iz stava 1. ovog člana mora biti uređena tako da skijaš, ako je moguće, na prelaz može da dođe nultom brzinom.

Član 21

Ukrštanja ski-staze sa trasom žičara moraju da se označe znakovima signalizacije na skijalištu.

Ako ukrštanje ski-staze i žičare nije pregledno, ukrštanje se mora dodatno obezbediti izgradnjom zapreka za smanjenje brzine.

U području sa ski-liftom, ski-staze se uređuju tako da ski-liftovi ne seku trasu ski-staze u istom nivou.

Član 22

Ako se rizik od padova ne može smanjiti uređenjem ski-staze i odgovarajućom signalizacijom skijaši se moraju dodatno zaštititi postavljanjem čvrstih ograda, mreža za hvatanje i sličnih sredstava u rubnom delu ski-staze ili na ivici ski-staze.

Stenoviti potkopi, mostovi, prelazi i slična mesta stvorena za olakšavanje skijanja moraju da budu snabdevena čvrstim ogradama koje i pri velikom snegu obezbeđuju delotvornu zaštitu od rizika padova.

Član 23

Ako je u okviru skijališta uređeno poletišta za paraglajding, taj prostor mora biti jasno razdvojen od ski-staza, signaliziran i obezbeđen od lavina.

Član 24

U normalnim zimskim uslovima ski-staze moraju da budu sigurne od rizika od lavina, rizika od propadanja kroz sneg, rizika od obrušavanja snega koji visi iznad neke litice, ekstremne zaleđenosti ski-staze ili ključnog dela ski-staze i alpskih rizika.

Član 25

Radi upozoravanja skijaša koji skijaju izvan markiranih ski-staza u otvorenom ski-području na kome postoji znatan rizik od lavina mora da bude postavljen znak upozorenja na svakoj polaznoj stanici žičare.

Divlje staze koje se redovno koriste za vožnju skijama, a nalaze se u graničnom području sa skijaškim objektom, moraju da budu označene znakom opasnosti od lavina, a u slučaju znatnih rizika od lavine moraju da budu postavljene zapreke.

Član 26

Ekstremno rizične staze moraju da budu markirane i omeđene sa obe strane i moraju da imaju upozorenje o riziku od pada za skijaše koji napuštaju ski-stazu.

Ekstremno rizične staze mogu biti obezbeđene postavljanjem čvrstih ograda, a po potrebi i postavljanjem mreža i preduzimanjem drugih mera obezbeđenja.

Član 27

Radi sprečavanja korišćenja divljih staza na panoramskim tablama, tablama za orijentaciju i na svakoj stanici mora da bude istaknuta dodatna tabla sa natpisom: "Redarska služba i služba spasavanja kontrolišu samo markirane i otvorene ski-staze".

Markacione šipke moraju da budu usko postavljene na račvanjima ski-staze i rizične divlje staze i da budu dopunjene znakom obaveznog pravca.

Ako postoji opasnost spontanog izletanja skijaša sa ski-staze na divlju stazu mora da bude postavljen odgovarajući znak upozorenja, a po potrebi i zapreka.

Ako od izlazne stanice žičare polazi divlja staza mora da bude postavljena tabla sa upozorenjem: "Pažnja: ovde ne postoji markirana i kontrolisana ski-staza".

Član 28

Skijalište, odnosno ski-staze, koji su namenjene za sportske aktivnosti noću, moraju imati osvetljene prilaze, uključujući i neposredne prilaze, tako da je osigurana bezbednost svih lica koja se nalaze na ski-stazi i njenim prilazima.

Osvetljenje iz stava 1. ovog člana mora da bude obezbeđeno u slučaju iznenadnog nestanka električne energije.

Član 29

Osvetljenje ski-staze mora da odgovara sledećim uslovima:

- 1) osvetljenje na ski-stazi mora da bude iste jačine celom dužinom ski-staze;
- 2) svetiljke treba da budu postavljene tako da ne menjaju topografiju ski-staze, odnosno osvetljenje mora da pruža skijašu tačnu sliku terena;
- 3) svetiljke ne mogu da bacaju senku u smeru vožnje i da zasenjuju oči skijaša;
- 4) zapreke i objekti u neposrednoj blizini ski-staze moraju biti jasno osvetljeni.

Član 30

Kada vremenski uslovi dozvoljavaju i kada su preduzete posebne dodatne mere uređenja, opremanja i održavanja i bezbednog korišćenja ski-staze, ski-staza može da se koristi i za noćnu vožnju.

Član 31

Ski-staze koje su pripremljene za skijanje korišćenjem veštačkog snega moraju da budu opremljene zaštitnim mrežama na opasnim mestima i zaustavnom delu ski-staze.

Ski-staze koje su pripremljene za skijanje korišćenjem veštačkog snega moraju da imaju upozorenje koje se odnosi na potrebnu opremu za skijanje.

Član 32

Ski-staza koja je pored rekreativnog namenjena i takmičarskom skijaškom sportu ili samo takmičarskom skijaškom sportu (u daljem tekstu: takmičarska ski- staza) mora da ispunjava uslove u pogledu visinske razlike, dužine i širine staze, debljine snega, zaštitne mere, prepariranja staze i markacije, u skladu sa ovim pravilnikom.

Takmičarska ski-staza mora, za vreme korišćenja u svrhe rekreativnog skijanja, da ispunjava uslove utvrđene ovim pravilnikom u pogledu markiranja, signalizacije i preduzimanja mera koje osiguravaju bezbednost skijaša.

Član 33

Takmičarske ski-staze se mogu uređivati samo na travnatim podlogama bez obzira na visinu snega ili na podlogama koje su posebnim merama pripremljene za uređenje staza velikih brzina.

Uređenje takmičarske ski-staze naročito obuhvata: određivanje, uređenje, ograđivanje i označavanje starta i cilja (startni prostor sa startnom kućicom, ciljni prostor sa sudijskom kućicom); ograničavanje takmičarskog prostora; pripremu takmičarskog terena (odstranjivanje nepoželjnih predmeta, ravnanje bušotina i rupa, krpljenje snegom okopnelih delova, utvrđivanje snega; postavljanje zaštitnih mreža), postavljanje i utvrđivanje staze, osiguravanje staze, postavljanje tabli sa natpisima (reklamni panoi i dr.), označavanje staze; uređenje prostora i objekta za zaštitu i pripremu takmičara za start; uređenje prilaznih staza za gledaoce i samog gledališta; postavljanje instalacija za pripremu veštačkog snega duž staze (vodovod sa hidrantnim mestima za polivanje snega, instalacije i vodovod za snežne topove i dr.); postavljanje kablovskog razvoda za merne instrumente duž staze sa mestima za merenje međuvremena i kablovskog razvoda za energetska napajanje kamera za prenos trka.

Prostor za gledaoce mora se nalaziti na bezbednom rastojanju od staze za takmičenje uz odgovarajuće postavljanje prepreka.

Takmičarske ski-rute i druge specijalizovane staze se uređuju u skladu sa namenom staze za određenu vrstu takmičenja.

Preduzimanje odgovarajućih posebnih mera uređenja u pogledu staze obuhvata i staze za trening.

Član 34

U okviru skijališta mora da bude uređeno mesto za sletanje helikoptera u cilju obezbeđenja pružanja hitne pomoći.

Član 35

Na polaznim i izlaznim stanicama žičara i objekata uz trasu mora se omogućiti sigurno vođenje užadi i sedežnica ili kabina u svim uslovima rada, kao i sigurnost kod održavanja.

Na prostoru za ulazak i izlazak iz sedežnice ili kabine žičare mora da bude obezbeđena bezbednost rada, vučnih uređaja i osoba koje se prevoze.

Kretanje užadi, sedežnica ili kabina na stanicama mora da se odvija bez opasnosti po skijaše.

Član 36

Ako se trasa žičare nalazi u blizini železničke pruge, puta, dalekovoda, aerodroma, mesta za sletanje helikoptera ili drugih žičara, moraju se obezbediti uslovi za sprečavanje pojava međusobnih smetnji i izbegavanje opasnosti koje mogu nastati zbog takvog položaja i omogućiti spasavanje i evakuacija osoba sa trase žičare.

Žičara se ne može izgraditi pored objekta (stub, visoko drveće i sl.) koji je bliži žičari ili trasi žičare od visine tog objekta.

Žičare moraju da imaju pomoćni pogon, a njegovo energetska napajanje mora biti nezavisno od energetskog napajanja glavnog pogonskog sklopa.

Pomoćni pogon nije potreban u slučaju da skijaši mogu jednostavno, brzo i sigurno napustiti sedežnice ili kabine, prvenstveno vučne uređaje, čak i u slučaju ako nema pomoćnog pogona.

Član 37

Pristup do područja ulaska i izlaska, kao i ulaz i izlaz osoba sa žičara, a naročito na područjima na kojima postoji opasnost od pada, moraju da budu organizovani u zavisnosti od kretanja i zaustavljanja žičara na način kojim se omogućava bezbednost skijaša.

Ako su žičare projektovane i koriste se za prevoz dece i osoba s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću oprema i uređenje polaznih i izlaznih stanica moraju omogućavati deci i osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivošću da žičare koriste bezbedno.

Tehnički uslovi utvrđeni od strane proizvođača moraju se sprovoditi u skladu sa tehničkom specifikacijom i utvrđenim uslovima pogona i rada.

U zavisnosti od vrste postrojenja i okoline u kojoj se žičara nalazi, moraju se preduzeti mere za bezbednost osoba za vreme kada žičara ne radi i kada se ne može duže vreme pokrenuti.

Član 38

Pokretni delovi koji se obično nalaze na polaznim i izlaznim stanicama žičara moraju biti instalirani tako da se isključuje svaka opasnost za ljude i imovinu, a ako ta opasnost postoji pokretni delovi moraju biti opremljeni zaštitnim uređajima kojima se sprečava kontakt sa delovima uređaja koji mogu prouzrokovati vanredni događaj.

Zaštitni uređaji iz stava 1. ovog člana moraju da budu izrađeni tako da se ne mogu jednostavno ukloniti ili da se ne može jednostavno onemogućiti njihovo funkcionisanje.

Sistem žičara na skijalištu mora da se planira i izgrađuje tako da se omogući protok skijaša od polaznih stanica koje su smeštene u neposrednoj blizini smeštajnih objekata ili parkinga kroz celo skijalište za najmanje dva sata i 30 minuta.

Član 39

Priprema ski-staze mašinama za uređenje staze obavlja se, po pravilu, u vreme kada žičare ne rade.

Ako je upotreba mašina za uređenje staze nužna i za vreme rada žičare, moraju da se preduzmu posebne mere za obezbeđenje sigurnosti skijaša u zavisnosti od broja skijaša na stazi, topografskih okolnosti, vidljivosti, svojstava snega i rizika od lavina, a naročito da se:

- 1) privremeno u potpunosti ili delimično zatvori ski-staza ili njen deo;
- 2) upozore skijaši preko redarske službe;
- 3) upozore skijaši postavljanjem odgovarajućeg znaka.

Mašine za uređenje staze koje stvaraju visok rizik nastanka udesa (npr. mašine sa prednjom frezom ili sa dizalicom, odnosno čekrkom na užu) mogu se koristiti samo van radnog vremena žičara ili na zatvorenoj ski-stazi, odnosno zatvorenom delu ski-staze.

Sve upotrebljene prepreke i signali opasnosti posle završetka rada mašina za uređenje staze moraju se bez odlaganja ukloniti.

Član 40

Mašina za uređenje staze koja radi na pripremanju ski-staze mora da:

- 1) bude obojena uočljivom bojom i opremljena odgovarajućim kočionim sistemom za snežne uslove;
- 2) označena odgovarajućim svetlima kada se nalazi zaustavljena na ski-stazi i to tako da je uključeno jedno rotirajuće prednje svetlo, jedno crveno zadnje svetlo i poziciona svetla.

Mašina za uređenje staze po samoj ski-stazi mora da se kreće desnom stranom ski-staze i strogo ograničenom brzinom.

Mašina za uređenje staze može se koristiti i za prevoz izvan skijališta, kada za to postoje posebno opravdani razlozi, utvrđeni pravilima o redu na skijalištu.

Član 41

Skijalište mora biti opremljeno:

- 1) odgovarajućim brojem mašina i uređaja za pripremu, odnosno prepariranje i održavanje (reparaciju) ski-staza, srazmerno broju i veličini staza u skladu sa tehničkim karakteristikama vozila, tako da je obezbeđeno dnevno pripremanje, odnosno prepariranje ski-staza;
- 2) razglasnim uređajem jačine koja omogućava efikasno korišćenje srazmerno veličini skijališta;
- 3) odgovarajućim sredstvima veze kojima se omogućava komunikacija sa vozačima mašina za uređenje staza i redarima na skijalištu;
- 4) panoramskim tablama i tablama za orijentaciju;
- 5) sportskom i drugom opremom potrebnom za korišćenje skijališta u skladu sa zakonom i propisima donetim na osnovu zakona.

III MINIMALNI TEHNIČKI USLOVI ZA OBELEŽAVANJE SKIJALIŠTA

Član 42

Ski-staza mora da bude obeležena tako da skijaš:

- 1) pre početka vožnje može jasno da zna na kom delu staze se nalazi i koji je stepen težine ski-staze;
- 2) pri lošoj vidljivosti može da nađe put u dolinu odnosno do polazišta žičare.

Član 43

Ski staze moraju da budu markirane u zavisnosti od stepena težine zelenom, plavom, crvenom ili crnom bojom, i to:

- 1) lake staze - zelenom bojom;
- 2) srednje teške staze - plavom bojom;
- 3) teške staze - crvenom bojom;
- 4) ekstremno teške staze - crnom bojom.

Član 44

Ski-staza mora da bude obeležena na ivicama, sa obe strane.

Markacije moraju biti različito postavljene na levoj i desnoj ivici staze kod obostranog obeležavanja ski-staze.

Ski-staze i ski-putevi koji se nalaze u okviru istog skijališta obeležavaju se na jedinstveni način.

Ako se kod međusobno povezanih ski-staza koriste različiti načini markiranja, u području gde se prelazi sa jednog sistema markiranja na drugi sistem markiranja mora da bude istaknuto obaveštenje na promenu sistema markiranja.

Član 45

Na panoramskim i orijentacionim tablama, kao i na prospektima sa planom staza, mora se ukazati na:

- 1) sistem markiranja koji se primenjuje u skijalištu (markiranje kroz sredinu ili obostrano markiranje);
- 2) način na koji se kod obostranog markiranja vrši razlikovanje markacija uz desnu ivicu staze od markacija uz levu ivicu staze.

Član 46

Sve ski-rute i staze za moto sanke markiraju se žutom bojom (štapovi, zastavice), nezavisno od stepena težine.

Član 47

Ski-staza mora biti obeležena celom dužinom štapovima ili šipkama odgovarajuće boje u zavisnosti od težine staze i odgovarajuće visine koja mora da bude viša od visine snega koji se nalazi na stazi.

Štapovi i šipke iz stava 1. ovog člana ravnomerno se raspoređuju na celoj dužini staze.

Lake staze ne moraju da budu obeležene celom dužinom ako je staza u uslovima normalne vidljivosti jasno vidljiva skijašu u celosti sa polaznog mesta.

Član 48

Izgrađeni objekti koji se nalaze na stazi, a koje skijaš ne vidi jasno u uslovima normale vidljivosti na rastojanju od najmanje 30 m na lakoj stazi, 50 m na srednje teškoj stazi, 80 m na teškoj stazi i 100 m na ekstremno teškoj stazi markiraju se uobičajenim sredstvima kao što su zastavice, fluorescenta boja, štapovi u boji i slično, a u slučaju potrebe uz markacije se stavlja i odgovarajući znak i objekat se oblaže bezbednim materijalom koji amortizuje udare u slučaju sudara.

Član 49

Markacije ski-staze se u slučaju lošeg vremena dopunjuju narandžastom bojom za dnevnu svetlost, a štapovi ili šipke koji služe za markiranje moraju delimično da budu premazani i fluorescentnom bojom ili obavijeni fluorescentnom folijom.

Član 50

Lako pristupačne i blago nagnute površine koje služe isključivo podučavanju osnovnih formi skijanja ne moraju da se markiraju ako:

- 1) nemaju rizičnih mesta;
- 2) su jasno vidljive njihove granice, odnosno ivice.

Član 51

Ski-staze se obavezno obeležavaju na ivicama i to:

- 1) pre i u suženjima;
- 2) pre ograda;
- 3) kod rizika survavanja i ukrštanja sa opasnom divljom ski-stazom.

Ivice ski-staze mogu se obeležiti obostranim markiranjem, postavljanjem mreža i drugih sredstava, prirodnim topografskim karakteristikama i na drugi odgovarajući način.

Član 52

Markacije ski-staze se numerišu, osim ako su u pitanju kratke i pregledne staze.

Numeracija markacija se vrši odozdo na gore, u neprekidnom nizu.

Član 53

Ski-staza obeležava se odgovarajućim simbolima za stepen težine i tablom na kojoj je ispisan naziv staze i stepen težine staze i to na:

- 1) početku staze;
- 2) polaznim stanicama žičare koja vodi na stazu.

Član 54

Granice skijališta obeležavaju se štapovima narandžaste boje.

Ako je korisnik susednog skijališta svoj objekat, odnosno staze zatvorio za korišćenje i o tome izdao obaveštenja, na granicama skijališta postavlja se znak "zatvoreno skijalište", osim u jako pošumljenim oblastima ili na drugom terenu koji nije za skijanje.

Na odgovarajućim mestima na skijalištu moraju da se postave table sa prikazom vremenskih i snežnih prilika koje vladaju na skijalištu, radnim vremenom skijališta i njegovih delova, informacijama o radu žičara i tlocrtom skijališta sa legendom.

Na ulazu u skijalište mora da se postavi tabla sa uputstvom o načinu davanja alpskog znaka stanja nužde.

IV MINIMALNI TEHNIČKI USLOVI ZA ODRŽAVANJE SKIJALIŠTA

Član 55

Za vreme trajanja ski-sezone, odnosno za vreme upotrebe skijališta, opšte stanje skijališta se kontroliše i održava u ispravnom stanju, odnosno u stanju koje omogućava namensko i bezbedno korišćenje staze.

U vreme kada nije u upotrebi skijalište se čuva, a staze i oprema na skijalištu redovno se održavaju.

Član 56

Letnje održavanje obuhvata naročito:

- 1) košenje trave i šiblja;
- 2) dodatno sejanje trave;
- 3) tekuće čišćenje odvodnih kanala i po potrebi postavljanje dodatne drenaže;
- 4) odstranjivanje tvrdih predmeta;
- 5) kontrolu instalacija i druge opreme;
- 6) otklanjanje suvišnih kanala i valova na stazi.

Zimsko održavanje obuhvata naročito:

- 1) kontrolu opšteg stanja staze;
- 2) stalno odstranjivanje kamenja, šiblja i drugih pokretnih predmeta;
- 3) signalizaciju novih nepokretnih prepreka;
- 4) krpjenje ogolelih i otopljenih delova sa novim snegom, tabanje i ravnanje snega, uključujući i nanošenje snega po ski-stazi, posebno prepariranje prvog sloja snega;
- 5) zatvaranje staze prilikom jakih okopnjavanja ili drugih vremenskih uslova koji negativno utiču na podobnost staze za bezbedno skijanje;

- 6) obradu ili uklanjanje zaleđenih mesta;
- 7) održavanje polazne i izlazne stanice žičare;
- 8) stalno održavanje trase ski-lifta;
- 9) kontrolu i popravke postavljenih markacija i oznaka;
- 10) kontrolu i opravku oštećenih ili uništenih postavljenih ograda, snegobrana i drugih objekata izgrađenih za obezbeđenje skijanja;
- 11) utvrđivanje nastanka novih izvora rizika na stazi i njenoj zaštićenoj zoni koji zahtevaju preduzimanje posebnih mera bezbednosti.

Član 57

Održavanje ski-ruta, takmičarskih staza i specijalizovanih staza vrši se u zavisnosti od prirode staze i sportske aktivnosti koja se na njoj odvija.

U toku ski-sezone ski-staza mora da se preparira kad snežni uslovi i stanje snežne površine staze nastale upotrebom od strane skijaša to zahtevaju, radi obezbeđenja sigurnosti skijanja.

U toku ski-sezone, nakon svakog padanja novog snega, staza ski-rute mora ponovo da se prokrči.

Vanredna kontrola opšteg stanja ski-staze vrši se kada topografski i atmosferski odnosi, frekventnost na ski-stazi i druge slične okolnosti ukazuju da su nastale ili da je moguć nastanak izmena na stazi koje sa sobom nose rizike po bezbednost skijaša.

Član 58

U cilju obezbeđivanja od alpskih rizika moraju da se vrše stalne i precizne procene opštih i mesnih vremenskih prilika i stanja snega.

U slučaju pojave rizika nastanka lavine ili drugog alpskog rizika moraju da se preduzmu mere za obezbeđenje sigurnosti lica koja upotrebljavaju ski-staze.

Član 59

Deo skijališta na kome se izvode radovi, radi bezbednosti skijaša, mora da se obeleži postavljanjem odgovarajućeg znaka i branika koji moraju biti obojeni naizmenično crvenom i belom bojom, prevučeni reflektujućim materijalom, a u slučajevima smanjene vidljivosti na njima moraju biti postavljena i svetla narandžaste boje.

V ZAVRŠNA ODREDBA

Član 60

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".